

Domov>Iskanje pravnih strokovnjakov>Vrste pravniških poklicev

Vrste pravniških poklicev

Švedska

V tem oddelku je na voljo pregled pravniških poklicev na Švedskem. Tožilci Sodniki Odvetniki Notarji Drugi pravniški poklici

Pravniški poklici – uvod

Tožilci

Organizacija

Služba državnega tožilstva zajema **švedsko državno tožilstvo** (*Åklagarmyndigheten*) in **švedski urad za gospodarski kriminal** (*Ekobrottsmyndigheten*). Oba organa sta neposredno odgovorna vladi (ministrstvu za pravosodje). Državno tožilstvo vodi generalni tožilec, urad za gospodarski kriminal pa generalni direktor. **Generalni tožilec** (*Riksåklagare*) je najvišji tožilec v državi in je odgovoren za državno tožilstvo, ki ga tudi vodi.

Generalni tožilec je pristojen za pravni razvoj, delo **vrhovnega sodišča** in upravne naloge. Pod njim so **višji tožilci**, ki so odgovorni za posamezna področja službe državnega tožilstva. Državne tožilce imenuje generalni tožilec in so organizirani po okrožnih uradih tožilstva, v katerih delajo **okrožni tožilci**. Nekateri okrožni tožilci so specializirani za posamezno področje. Okrožnih uradov tožilstva je 32. Poleg tega so za obravnavanje posebnih vrst zadev odgovorni trije mednarodni in štirje nacionalni uradi tožilstva. Vsak okrožni urad tožilstva vodi **glavni tožilec**.

Vsi tožilci v državnem tožilstvu so popolnoma neodvisni pri odločanju, kar pomeni, da višji tožilec ne more odločati, kakšne odločitve bo sprejel podrejeni tožilec v zadevi, za katero je odgovoren. Pogoj za zaposlitev na delovno mesto tožilca je švedsko državljanstvo. Prav tako se zahteva švedska univerzitetna pravna izobrazba in opravljeno praktično pravno usposabljanje, tj. dveletne delovne izkušnje na mestu sodnega uradnika na okrožnem sodišču ali upravnem sodišču. Zahtevani diplomski izprava je lahko pod določenimi pogoji enakovredna tudi pravna izobrazba, pridobljena v drugi nordijski državi. Tožilci se najprej za devet mesecev zaposlijo kot **tožilci pripravniki**, v tem času pa jih pri delu usmerja tožilec mentor. Potem sledi dveletno usposabljanje na delovnem mestu tožilca, preden je posameznik imenovan za okrožnega tožilca.

V Stockholmu, Göteborgu in Malmöju delujejo **centri za razvoj tožilstva**, ki jih vodi višji tožilec. Glavni nalogi teh centrov sta razvoj metodološkega in pravnega znanja na zadevnih kazenskih področjih ter upravljanje znanja na teh področjih odgovornosti. Pristojni so tudi za pravno spremljanje in nadzor; obravnavajo na primer vse pritožbe zoper odločitve tožilcev.

Vloga in pristojnosti

Tožilec ima **tri glavne pristojnosti**:

vodi preiskave kaznivih dejanj;

odloča, ali je treba vložiti obtožbo;

nastopa pred sodiščem.

Tožilec vodi predhodne preiskave kaznivih dejanj, ki niso manj huda kazniva dejanja, kadar je oseba utemeljeno osumljena, da je storila kaznivo dejanje.

Tožilec lahko vodi preiskavo tudi v drugih primerih, če za to obstajajo posebni razlogi. Kot vodja predhodne preiskave je tožilec odgovoren za zagotavljanje optimalne preiskave kaznivega dejanja. Predhodno preiskavo v primeru manj hudih kaznivih dejanj v celoti izvajajo policisti.

Ko predhodno preiskavo vodi tožilec, mu pri tem pomaga policija. Tožilec ves čas spremlja preiskavo in opredeljuje preiskovalne ukrepe in odločitve, ki jih je treba sprejeti. Ko je predhodna preiskava končana, se tožilec odloči, ali bo uvedel sodni postopek ali ne (to velja tudi za predhodne preiskave, za katere je odgovorna policija).

Drugi pomemben vidik tožilčevega dela je priprava zadev in nastopanje pred sodiščem. Tožilec z odločitvijo o vložitvi obtožbe in opredelitvijo kaznivega dejanja določi okvir kazenskega postopka na sodišču. Večina tožilcev vsak teden preživi vsaj dan ali dva na sodišču.

Generalni tožilec je edini tožilec, ki lahko začne ali nadaljuje postopek pred vrhovnim sodiščem. Lahko pa imenuje pomočnika tožilca v uradu generalnega tožilca ali imenuje državnega tožilca, ki ga zastopa na vrhovnem sodišču.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij o tožilih je na voljo na javno dostopnem [spletišču švedskega državnega tožilstva](#).

Sodniki

Organizacija

Stalne sodnike (*ordinarie domare*) imenuje vlada po priporočilu neodvisnega državnega svetovalnega organa, tj. odbora za predlaganje sodnikov (*Domarnämnden*). Načeloma je lahko stalni sodnik razrešen samo v okoliščinah, ki so opredeljene v ustavnem dokumentu, znanem kot švedska vladna lista (*regeringsformen*).

Pogoj za zaposlitev na delovno mesto sodnika je švedsko državljanstvo. Prav tako se za opravljanje sodniškega poklica zahteva švedska univerzitetna pravna izobrazba. Zahtevani diplomski izprava je lahko pod določenimi pogoji enakovredna tudi pravna izobrazba, pridobljena v drugi nordijski državi. Večina stalnih sodnikov je zaposlena kot sodniki na okrožnih ali upravnih sodiščih ali kot sodniki na pritožbenih sodiščih ali upravnih pritožbenih sodiščih. Vodja pritožbenega sodišča ali upravnega pritožbenega sodišča se imenuje predsednik (*president*), vodja okrožnega sodišča ali upravnega sodišča pa glavni sodnik (*lagman*). Sodniki na vrhovnem sodišču in vrhovnem upravnem sodišču se imenujejo **vrhovni sodniki** (*justitieråd*).

Številni, ki so imenovani za stalne sodnike, so šli po tradicionalni poklicni poti, saj so dve leti delali kot **sodni uradniki na okrožnem sodišču** [PDF](#) (329 Kb) [SV](#)

ali **upravnem sodišču** [PDF](#) (281 Kb) [SV](#), potem pa so se prijavili za mesto poročevalca (*fiskal*) na pritožbenem ali upravnem pritožbenem sodišču. Po vsaj enem letu dela na tovrstnem sodišču mora **sodnik pripravnik** opraviti še vsaj dve leti kot poročevalca na okrožnem sodišču ali upravnem sodišču. Nato vsaj eno leto služi kot sodnik prisednik na pritožbenem sodišču ali upravnem pritožbenem sodišču. Po uspešno končanem pripravništvu je sodnik pripravnik imenovan za pritožbenega sodnika prisednika na pritožbenem ali upravnem pritožbenem sodišču. Poročevalci in sodniki prisedniki so **sodniki brez stalnega mandata**, ki lahko nastopajo pred sodišči. Sodišča zaposlujejo tudi določeno število **pravnikov redaktorjev** [PDF](#) (280 Kb) [SV](#) in **poročevalcev** [PDF](#) (281 Kb) [SV](#).

Vsako okrožno sodišče, pritožbeno sodišče, upravno sodišče in upravno pritožbeno sodišče ima določeno število **sodnikov porotnikov** (*nämndemän*). Sodnike porotnike za štiri leta imenuje:

občinski svet v občinah na območju krajevne pristojnosti okrožnega sodišča;

okrajni svet v okrajih na območju pristojnosti upravnega sodišča, upravnega pritožbenega sodišča ali pritožbenega sodišča.

Sodniki porotniki sodelujejo pri glasovanju v zvezi z odločanjem sodišča, vsak pa ima en glas.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij o sodnikih in sodnikih porotnikih je na voljo na [spletišču švedskih sodišč](#). Več informacij o samih sodnikih je na voljo na [spletišču švedskega sodniškega združenja](#).

Organizacija pravniškega poklica: odvetniki

Odvetniki

Po švedski zakonodaji lahko samo člani [švedske odvetniške zbornice](#) (*Sveriges advokatsamfund*) uporabljajo poklicni naziv **advokat** („odvetnik“). **Pogoji za članstvo** so med drugim:

stalno prebivališče na Švedskem ali v drugi državi Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora ali v Švici;

uspešno opravljen strokovni izpit, ki se zahteva za usposobljenost za opravljanje sodniške funkcije; na Švedskem je to magisterij iz prava;

tri leta delovnih izkušenj kot kvalificiran pravnik in izvajanje pravne funkcije v času vložitve prijave;

končano usposabljanje odvetniške zbornice in uspešno opravljen izpit;

sloves poštenosti in druge primerne lastnosti za odvetniški poklic.

Za kandidate iz držav članic EU ali EGP in Švice, ki izpolnjujejo zahteve o usposabljanju, ki ga morajo opraviti, da postanejo odvetniki v matični državi, veljajo posebna pravila.

O prijavih za članstvo odloča vodstvo švedske odvetniške zbornice.

Švedska odvetniška zbornica je bila ustanovljena leta 1887 na zasebno pobudo, uradni status pa je pridobila, ko je leta 1948 začel veljati trenutni zakonik o sodnem postopku. Zbornica ima zdaj več kot 4 700 članov.

Za zbornico veljajo določbe zakonika o sodnem postopku in ustanovna listina zbornice, ki jo je odobrila vlada. Zbornica, ustanovljena po zasebnem pravu, ima naslednje cilje:

ohranjati visoke etične in poklicne standarde v odvetniškem poklicu;

spremljati pravni razvoj in zagotavljati, da izkušnje zbornice prispevajo k temu razvoju;

ščititi splošne poklicne interese članov ter spodbujati nadaljnje sodelovanje in soglasje med člani.

Zbornica opravlja tudi nekatere javnopravne naloge. V skladu z zakonikom o sodnem postopku so ji bile dodeljene upravne naloge, tako da deluje kot javni organ, zlasti v disciplinskih zadevah.

Upravljanje zbornice je namenjeno zagotavljanju kakovostne pomoči in svetovanja tistim, ki iščejo pravno pomoč. V skladu z zakonikom o sodnem postopku morajo člani upoštevati načela poklicne etike ter priznavati regulativno in nadzorno pristojnost odvetniške zbornice in ministra za pravosodje. Odvetniki so pod nadzorom disciplinskega odbora odvetniške zbornice. Če disciplinski odbor meni, da je posamezen odvetnik kršil kodeks ravnanja, lahko zadevnemu članu naloži disciplinsko sankcijo.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na [spletišču švedske odvetniške zbornice](#).

Pravni svetovalci

Ni nujno, da so **pravni svetovalci** v sodnih postopkih odvetniki, jih pa mora sodišče šteti za primerne. Vendar so za zagovornika po javni dolžnosti načeloma imenovani samo odvetniki.

Notarji

Organizacija

Na Švedskem razen **javnih notarjev** (glej spodaj) ni nobenih posebnih notarjev.

Javnega notarja imenuje [okrajni upravni odbor](#) (*länsstyrelsen*). Javni notar mora biti pravnik, znati mora švedski jezik in biti tudi sicer primeren.

Vloga in pristojnosti

Pravne zbirke podatkov

Javno dostopen seznam in/ali splošno spletišče o tem poklicu ni na voljo.

Več informacij o javnih notarjih lahko najdete na spletišču nekaterih okrajnih upravnih odborov.

Funkcija javnega notarja je pomagati javnosti pri različnih zadevah, kot so:

overjanje podpisov, kopij, prevodov in drugih informacij o vsebini listin;

nastopanje kot priča pred sodiščem v nekaterih primerih;

nadziranje loterijskih žrebanj;

podajanje izjave o ugotovitvah po koncu drugih pregledov ali preverjanj;

sprejemanje izjav o pravnih in ekonomskih okoliščinah ter dajanje takšnih izjav tretjim osebam;

potrjevanje, da je organ ali oseba pristojna za izvajanje določenih ukrepov;

izdajanje potrdil v skladu s Haaško konvencijo z dne 5. oktobra 1961 o odpravi potrebe legalizacije tujih javnih listin (apostille).

Pravne zbirke podatkov

Javno dostopen seznam in/ali splošno spletišče o tem poklicu ni na voljo.

Več informacij o javnih notarjih lahko najdete na spletišču nekaterih okrajnih upravnih odborov.

Drugi pravniški poklici

Švedski izvršilni organ (*Kronofogdemyndigheten*) je pristojen za izterjavo dolgov in drugih obveznosti. **Sodni izvršitelj** (*kronofogde*) je zaposlen pri izvršilnem organu in je odgovoren za to, da se izvršba opravi v skladu z zakonom. Na Švedskem se je mogoče usposabljeti za sodnega izvršitelja. Usposablajo se lahko švedski državljani, ki so diplomirani pravniki ali imajo ustrezno drugo univerzitetno izobrazbo in so kvalificirani sodni uradniki (*notarie*). Slednjo kvalifikacijo je mogoče nadomestiti s posebej določenim usposabljanjem na delovnem mestu ali postopkom izvetja.

Zadnja posodobitev: 20/02/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.